

Ålesundregionen interkommunale miljøsekskap IKS
Langlandsvegen 1
6010 ÅLESUND

Deres ref:

Vår ref: GG

Dato: 19.02.2017

Høringsuttalelse – Strategiplan for ÅRIM 2017-2025

Vi viser til høring på ÅRIMs strategidokument for framtidig avfallshåndtering i regionen for årene 2017-2025, og takker for muligheten til å gi innspill til strategien.

Sammendrag:

- Utgangspunktet for ÅRIMs strategi bør være at avfall er ressurser som skal brukes som råvarer i industrien.
- Det er riktig å legge opp til at avfall fra innbyggerne i regionen skal gjenvinnes i tråd med EUs kommende krav. Innføring av kildesortering og henteordning for matavfall er et viktig tiltak for å kunne oppfylle nye krav til materialgjenvinning.
- ÅRIM og eierkommunene er store innkjøpere med betydelig markedsmakt. Offentlige anskaffelser innen avfalls- og gjenvinningssektoren er et godt verktøy som bør tas i bruk for å stimulere til næringsutvikling og innovasjon både i og utenfor Ålesund-regionen. Miljøkriterier bør vektlegges ved innkjøp, i tillegg til pris.
- ÅRIM skal ha en kostnadseffektivitet i renovasjonstjenesten på minst 85 %. Privat gjenvinningsindustri vil være en attraktiv samarbeidspartner for kommunen mht. å nå dette målet. ÅRIM bør ha som praksis å undersøke hva markedet kan levere, før man låser seg til tekniske løsninger eller utbyggingsprosjekter i egenregi.
- Kommunene har ikke har noen lovpålagt rolle mht. håndtering av næringsavfall. Det er ingen grunn til at ÅRIM skal ta på seg en slik rolle. Dersom eierkommunene likevel skulle ha ønske om å tilby kommersielle avfallstjenester bør dette skilles ut i et eget kommunalt aksjeselskap som er juridisk og eiermessig frakoblet ÅRIM.

Avfall som ressurs og strategiens mål for gjenvinning

Utgangspunktet for ÅRIMs strategi bør være at avfall er ressurser som skal brukes som råvarer i industrien. Dette bør slås klart fast i strategien. I utkastet foreslås det at avfallet fra innbyggerne i Ålesundregionen skal gjenvinnes i tråd med EU sine nye krav for 2020, 2025 og 2030. Norsk Industri mener det er fornuftig å knytte mål for materialgjenvinning av husholdningsavfall i regionen opp mot pågående revisjon av EUs avfallsdirektiv. Det er grunn til å tro at de nye målene i avfallsdirektivet blir ambisiøse og utfordrende å nå for EØS-landene og det er neppe grunnlag for å vedta enda mer ambisiøse målsetninger for kommunene i Ålesundsregionen. Videre foreslår ÅRIM å innføre nye henteordninger for matavfall og for glass- og metallemballasje. Slik vi ser det er innføring av kildesortering og henteordning for matavfall et viktig tiltak for å kunne oppfylle nye mål for økt materialgjenvinning av husholdningsavfallet.

Offentlige anskaffelser

Offentlige anskaffelser er et godt verktøy for å stimulere til næringsutvikling og innovasjon. Både ÅRIM selv og eierkommunene er store innkjøpere med betydelig markedsmakt. Gode offentlige anskaffelser vil bidra til innovasjon og næringsutvikling i regionen. Strategien bør inneholde tiltak innen offentlige anskaffelser. Kriterier som ressursutnyttelse av avfall, miljøvennlige innsamlingsløsninger og produkter miljøkvaliteter (bruk av gjenvunnet råstoff f.eks.) vil være relevante å vektlegge ved innkjøp, i tillegg til pris. Nærings- og fiskeridepartementet har foreslått å innføre forskriftskrav om minimum 30 pst. miljøvekting ved alle offentlig anbud der det er relevant.

Kostnadseffektivitet og kost-nytte vurderinger

Utkastet til strategi legger til grunn at ÅRIM skal ha en kostnadseffektivitet i renovasjonstjenesten på minst 85 % (indikator: Avfall Norges årlige benchmarking). Norsk Industri støtter fullt ut at det bør være et mål for kommunene at renovasjon utføres mest mulig kostnadseffektivt. Privat gjenvinningsindustri vil være en attraktiv samarbeidspartner for kommunen mht. å nå denne målsetningen. En slik ambisjon må innebære at kommunen undersøker hva markedet kan levere av tjenester, før man låser seg til tekniske løsninger eller spesifikke utbyggingsprosjekter i egenregi. Ved å bruke markedet, gjennom offentlige anbud, vil kommunen være med på å fremme innovasjon og næringsutvikling i regionen. Dette er en viktig rolle for eierkommunene.

Iht. høringsforslaget er det gjennomført et forprosjekt for å vurdere etablering av et regionalt anlegg som kan produsere biogass og biogjødsel fra innsamlet matavfall. ÅRIM vil vurdere å gå videre med disse planene i 2017. Samtidig slås det fast det eksisterer et godt fungerende marked mht. utnyttelse av matavfall (s. 11). ÅRIM vil også starte opp en forstudie for å drøfte etablering av et sorteringsanlegg for ytterligere sortering av restavfall, sammen med andre renovasjonsselskapene i Møre og Romsdal (s. 12).

Slik Norsk Industri ser det er det avgjørende at slike studier også vurderer bruk av behandlingsløsninger i markedet, som et alternativ til utbygging i egenregi. Det er ingen grunn til at kommunen skal investere tungt i nye avfallsanlegg og/eller infrastruktur, uten å først undersøke hva marked kan tilby. Tvert imot kan dette bidra til sub-optimale løsninger. Den private gjenvinningsindustrien er avhengig av volum for å få til ressurseffektive løsninger. Hvis eierkommunene til ÅRIM velger å etablere egne kostnadskrevende avfallsanlegg, og unnta sortering og behandling av avfallet fra konkurransemarkedet, svekkes også grunnlaget for private investeringer i regionen.

Norsk Industri anbefaler at ÅRIM tar markedet i bruk framfor å etablere egne anlegg for matavfall og ettersortering av restavfall. Kostnader ved slike anlegg er store og drift i egenregi er neppe kostnadseffektivt for eierkommunene. Som et minimum bør bruk av markedet utredes som et alternativ til utnytting i egenregi, og følge med som en del av beslutningsgrunnlaget før en evt. investeringsbeslutning skal tas av eierkommunene. Kommunene bør vite hva et tiltak koster, hvilken miljønytte tiltaket gir, og om det finnes alternative måter å oppnå samme nytte til en lavere kostnad.

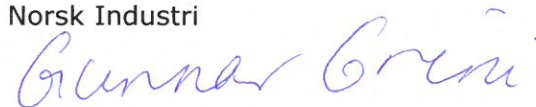
ÅRIMs rolle mot næringslivet

Slik vi forstår strategien er ett av ÅRIMs formål å tilby håndtering av næringsavfall der selskapet finner dette ønskelig og økonomisk forsvarlig (s. 2). Norsk Industri vil minne om at kommunene ikke har noen lovpålagt rolle mht. håndtering av næringsavfall. Det er heller ingen grunn til at ÅRIM skal ta på seg en slik rolle. Dersom eierkommunene likevel skulle ha ønske om å tilby kommersielle avfallstjenester bør dette skilles ut i et eget kommunalt aksjeselskap som er juridisk og eiermessig framkoblet ÅRIM. Dette er nødvendig for å sikre like konkurransevilkår med andre private selskaper i regionen.

Vi ønsker lykke til med å slutføre strategien for ÅRIM mot 2025, og står til disposisjon dersom det ønskes utdyping av våre kommentarer.

Med vennlig hilsen

Norsk Industri

Gunnar Grini

Bransjesjef Gjenvinning